

REMISSYTTRANDE

Datum

Dnr

4268-19-8.1

Aktbilaga

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Delbetänkandet Kontroller vid högskoleprovet – ett lagförslag om åtgärder mot fusk (SOU 2019:37)

(Departementets diarienummer U2019/02411/UH)

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta.

Med dessa utgångspunkter vill Justitiekanslern framföra följande synpunkter.

De föreslagna kontrollmetoderna

Utredningen föreslår att det ska finnas möjlighet att i samband med högskoleprov genomföra in- eller utpasseringskontroller med kroppsvisitation och kontroller med radiovågsdetektorer.

Det är mycket viktigt att förtroendet för högskoleprovet som urvalsinstrument upprätthålls. Justitiekanslern har förståelse för att det finns behov av verkningsfulla medel för att motverka fusk som sker genom användning av elektroniska medel. Kroppsvisitation är emellertid en mycket ingripande åtgärd som endast får förekomma i situationer där begränsningen av grundlagsskyddet kan bedömas som godtagbar. Det kan starkt ifrågasättas om det föreslagna förfarandet med in- eller utpasseringskontroller kombinerade med kroppsvisitation är något som står i rimlig proportion till de mål som ska uppnås med lagstiftningen. Mot den bakgrunden framstår kontroller med radiovågsdetektor under pågående prov i kombination med strikt upprätthållande av ordningsföreskrifter beträffande mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning som betydligt mindre ingripande. Som framgår av förslaget är sådana kontroller dessutom potentiellt mer avskräckande eftersom de är mindre personalintensiva och kan omfatta fler provdeltagare än kroppsvisitation. Som utredningen framhållit, kan en eventuell oro inför sådana kontroller undanröjas genom tydlig information innan provet om att en sådan kontroll kommer att genomföras, hur den kommer att ske och vad syftet med den är. Även med

beaktande av att sådana undersökningar är tänkta att genomföras under pågående prov är den störning som de eventuellt kan orsaka inte sådan att den inte kan tolereras. Lösningen med enbart sådana kontroller är alltså att föredra.

Överklagbarhet

Det ska enligt 10 § andra stycket i den nya lagen om kontroll vid högskoleprov vara möjligt att besluta att den som vägrar genomgå en in- eller utpasseringskontroll inte får något resultat på provet. Det ska också vara möjligt att besluta att den som vägrat genomgå en utpasseringskontroll stängs av från deltagande i provet under en period av två år. Dessa beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol (15 §).

Även Universitets- och högskolerådets beslut enligt högskoleförordningen (1993:100) att stänga av den som överträtt ordningsföreskrifterna för högskoleprovet ska kunna överklagas på samma sätt. Rådets beslut att inte meddela något provresultat vid sådana överträdelser kommer dock inte att vara överklagbara. Denna ordning kan ifrågasättas. Beslutet att inte meddela provresultat har samma verkningar för en provdeltagare oberoende av anledningen till beslutet. Justitiekanslern, som noterar att utredningen inte haft i uppgift att göra en närmare översyn av regleringen av överklagbarheten i de beslut som fattas enligt högskoleförordningen, vill ändå framhålla vikten av att frågan uppmärksammas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Justitiekanslern har i övrigt inga synpunkter att redovisa med anledning av förslaget.

Mari Heidenborg

Elena Landberg